

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy hónapra	10 dinár

Egyes eseten ára 90 dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladvó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilkyeva (Zápolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatal telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 19. szám.

Csütörtök, jan. 26.

A szkupstina dönt az állam kerületi beosztása ügyében.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 24.

Az állam kerületi beosztását tárgyaló bizottság ma délelőtt ülést tartott, amelyen megállapították, hogy a bizottságnak munkálatait már január 28-ikán kellett volna befejeznie, az idő rövidsége miatt azonban ez lehetetlenné vált. A bizottság elhatározta, hogy jelentést tesz a szkupstinának, melyben felsorolja azokat az okokat, amelyek miatt nem készülhetett el a munkájával.

Dr. Ribár házelnök a tervezetet a szkupstina elé viszi és így az állam kerületi beosztására vonatkozó törvényjavaslat ügyében a szkupstina vagy az alkotmány 135. szakasza alapján a kormány fog dönteni.

Politikai válság Ausztriában.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, jan. 24.

Wieni jelentések szerint a belpolitikai válság megoldása egy lépéssel sem haladt előre. A parlamenti bizottság működése szünetel. Megállapítható, hogy a nemzeti tanács csütörtöki ülésén a lanai egyezményt — a keresztényszocialisták és szociáldemokraták szavazataival el fogják fogadni. Schober kancellár, a szövetségi tanács döntését be sem várva, bejelenti lemondását és visszavonul a nyilvános politikától.

Harding és a cionizmus.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Washington, jan. 24.

Harding elnök kihallgatáson fogadta Szokoto Nahumot, az Amerikában járó cionista delegáció vezetőjét. Az elnök élénken érdeklődött a cionizmus eddigi eredménye iránt és rokonszenvét fejezte ki a mozgalommal szemben. Szokoto részletesen ismertette Palesztinában végzendő munkáját, amelyet az amerikai zsidók is támogatnak. Harding kijelentette, hogy az Unió kormánya mindenképpen támogatni fogja a cionista szervezeteket.

A mai nemzetgyűlés.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jan. 24.

Ma délután 5 órakor nyitotta meg dr. Ribár házelnök a nemzetgyűlését. Napirend előtt dr. Nincesity Momesilló külügyminiszter bejelentette a pápa halálát és meleg szavakkal méltatja XV. Benedeknek a háboru alatt Szerbiával szemben tanúsított barátságát. Megemlíti beszédeben, hogy a pápa különösen az internáltak és hadifoglyok érdekében tett sok jót. A katolikus egyházat ért nagy gyászt a kormány is osztja.

Ezután dr. Kumanudi pénzügyminiszter válaszolt több képviselőnek a beruházási kölcsön felhasználására vonatkozólag tett interpellációjára. A pénzügyminiszter kifejti, hogy az ötszáz millió beruházási kölcsönből az eddigi megállapodások szerint háromszáznyolcvan millió dinárt jegyezték. A statisztika szerint Szerbia lakossága 143 millió 500 ezer dinárt, Horvátország 76 milliót, a Vojvodina 48 milliót,

Bosznia-Hercegovina 26 milliót, Szlavonia 36 milliót, Dalmácia pedig 8 millió 500 ezer dinárt jegyezték. Szerbiában és Vojvodinában a kivett quotán felül jegyezték a beruházási kölcsönt.

Dr. Kumanudi ezután referál arról, hogy mennyit használtak fel eddig a beruházási kölcsönből és milyen célra. A suboticei, sentai és kikindai vonalak javítására öt millió dinárt fordítottak.

A pénzügyminiszter beszéde után Pribisevity belügyminiszter válaszol a kormányt a deklaráció megvitatásában ért támadásokra. Ezután Protity személyes megtámadtatása címen beszélt.

A nemzetgyűlés holnap folytatja a kormány deklarációjá feletti vitát, amíg a szavazásnál el nem dől, hogy a deklarációt elfogadják-e vagy sem. Hir szerint a szavazás előtt Pasity miniszterelnök a kormány nevében beszédet fog mondani.

A francia-angol szerződés.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, jan. 24.

Az angol kormány hozzájárult ahhoz, hogy a franciákkal való szerződést a tervezett tíz év helyett harminc évre kössék meg.

Washington, jan. 24.

Az amerikai vezetősajtó a „New York Herald” és a „World” ismételtén igen éles hangon nyilatkozik Poincaré politikájáról.

Anglia még nem ismerte el Konstantint.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Athén, jan. 24.

Athénben feltűnést keltett, hogy Lindlei az új angol követ elfoglalta hivatalát anélkül, hogy a görög királynál kihallgatáson jelentkezett volna. Az angol követ csupán a külügyminisztériumban nyújtotta át az angol külügyminiszter értesítését, amelyben kiküldetését tudtul adja. Ebből látható, hogy Konstantin király angol részről történt elismerésének híre korai.

Francia-belga entente?

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, jan. 24.

A „Le Journal” értesülése szerint Franciaország és Belgium között legközelebb tárgyalás kezdődik azon célból, hogy az 1920-ban megkezdődött francia-belga gazdasági egyezményt egy állandó jellegű francia-belga ententevel váltsák fel.

Cseh kölcsön Ausztriának

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Prága, jan. 24.

Az Ausztriának adandó csehszlovák kölcsön ügye a megvalósulás felé halad. Prágában tegnap kezdődtek meg az osztrák kormány képviselői és a cseh pénzügyi szakörök között a hitelnyújtás módozataira vonatkozó tárgyalások. Az első tárgyalások alkalmával csak a főelvekről volt szó, részletekbe nem bocsájtkoztak. A hitel, amely kifejezetten nem áruhitel lesz, tizenöt, esetleg huszonöt évre szól.

Zita utja Madeira felé.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, jan. 23.

Zita exkirályné utjában Madeira felé Madridba érkezett.

A magyar-osztrák tárgyalások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, jan. 24.

Valkó államtitkár Budapestről újból Wienbe érkezett, hogy eszmecsere folytasson az Osztrák-Magyar tárgyalások ügyében.

A magyar politika hírei.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jan. 24.

Bethlen miniszterelnök, a „Ház”-ban egy óras beszédben válaszolt az indemnítási vita során elhangzott felszólalásokra. Polemizált Andrássy és Rakovszkyval, valamint Pallavicinivel. A miniszterelnök polemijában azt mondja, hogy az ellenzéki képviselők adatai és állításai nem egyeztetetők össze a tényekkel. Rakovszky szerint a kormányozt azt mondta, hogy az a katonatiszt, aki nem legitimista, — gazember. A kormányzó ilyen kijelentést sohasem tett.

TÖZSDE

Január 24

Beograd. Valuták: Dollár 75-75.
Devizák: London 325, Páris 6-20, Zürich 15-50, Milano 3-35, Berlin 38-50, Prága 1-50, Wien 0-80, Budapest 11-50.

Zürich. (Nyitás.) Devizák: Budapest 74, Berlin 245, Milano 2240, Newyork 515, Prága 990, Varsó 15, Wien 15, Zagreb 170.

Budapest. (Nyitás.) Valuták: Napoleon 30, Dollár 725, Lengyel marka 21, Német marka 353, Osztrák korona 7 és háromnegyed, Rubel 63, Lei 560, Szokol 1410, Dinár 940.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 2725, Font 3060, Dollár 720, Frank 4925, Lengyel marka 21, Német marka 355, Lira 3011, Osztrák korona 8, Rubel 65, Lei 555, Szokol 1410, Svájci frank 13950, Dinár 937.

Devizák: London 3075, Newyork 720, Berlin 352 és fél, Milano 3120, Páris 5850, Prága 1420, Zürich 14050, Wien 7 és fél, Zagreb 242 és fél.

Németország fejleszteni akarja mezőgazdaságát.

Beszélgetés Braun miniszterrel, a birodalmi gazdasági tanács elnökével.

A „Torontál” berlini tudósítójától.

Berlin, jan. 24.

Németországban erős mozgalom indult meg a mezőgazdaság fejlesztése érdekében. A „Torontál” berlini tudósítója felkereste von Braun volt birodalmi minisztert, a birodalmi gazdasági tanács elnökét és a német mezőgazdasági szövetség ügyvezetőjét, hogy tájékoztatást kérjen tőle a mezőgazdasági programról.

— Már a háboru alatt és főképpen közvetlenül politikai és gazdasági összeomlásunk után — válaszolta Braun miniszter — erős mozgalom indult meg Németországban a mezőgazdaság fejlesztése érdekében. Sajnos azonban, a mezőgazdasági és hivatalos körök részvétele folytán eddig lehetetlen volt nagyobb szabású működést kifejteni és tehetetlenül kellett néznünk, hogyan romlik valutánk és államháztartásunk azért, mert aranyvalutájú országokból hozunk be élelmiszereket. A viszonyok ma sokkal rosszabbak, mint a háboru előtt. Nagy kiterjedésű és nagy terméhenységű területeket elvesztettünk s ugyanakkor állatállományunk is nagy veszteségeket szenvedett. A nyomasztó kényszergazdálkodás megszüntetése ezen igen keveset segített. A közepes termés miatt élelmezési válság fenyegeti Németországot. Ezért tehát azt hiszem, hogy a fogyasztók körében is felébred az érdeklődés a mezőgazdaság fejlesztésének munkája iránt. Nagyon fontos ugyanis, hogy élelmezési tekintetben függetlenítsük magunkat a külföldtől. A külpolitikai bonyodalmak és valutánk ingadozása teljes politikai és gazdasági izoláltságot teremtett, még sokkal súlyosabbat, mint amit háborus blokádnak okozott. Az a rettenetes mondat, hogy „husz millió emberrel több van Európa szívében, mint kellene”, rettenetes következményekkel járhat. Utolsó erőnk megfeszítésével igyekeztünk a lehetetlen reparációs követeléseknek megfelelni. Az aranyadósság fedezésére még élelmiszerteljeleket is igénybevettek. A német mezőgazdaság vezetői számára ez rohamjel volt. E nap óta a legkülönbözőbb hiteltervek keringettek, hogy mezőgazdaságunk produktívját befektetésekkel fokozzuk.

— Arra ugyanis, hogy a mezőgazdaság teljesítőképességét növeljük, nagy költségre van szükségünk. Nagy kockázatot veszünk magunkra, mert a mezőgazdasági viszonyok tisztázatlansága is külső és belső politikai bonyodalmaktól függ. A német mezőgazdaságnak az összes társadalmi osztályok segítségére van szüksége. Főképpen az ipar támogatására számítunk, mert feltétlenül szükséges hatalmas új gépek egész tömegének beállítása. Ebben az irányban egyébként most folynak a tárgyalások. Műtrágya előállításának céljából szintén az ipar támogatására van szükségünk. Legközelebbi teendők a mezőgazdasági testületek szélesebbkörű autonómiájának kiépítése és hitelszövetkezetek létesítése lesz. Az autonóm mezőgazdasági testületek azután kebeleikben a lehető legszélesebb mértékben végrehajtják a decentralizációt és intézni fogják a racioná-

Február, másodikán választják az új pápát.

Benedek pápa a ravatalon. — A pápajelöltek. Olaszország és a gyász.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, jan. 24.

A pápa holttestét tegnap a trónteremből ünnepélyes menetben a Szent Péter székesegyházba vitték, ahol a Szentség-kápolnában ravatalozták fel.

A pápa ravatalához ezrével zárandokol a nép.

Gasparri bíboros államtitkárhoz a világ minden részéből érkeznek a részvételtáviratok.

A konklávé február másodikán ül össze, hogy megkezdje a pápaválasztást.

Róma, jan. 24.

A pápajelöltek száma ismét szaporodott eggyel. Legújabb jelentések szerint Bisoletti kardinális is a pápajelöltek közt emlegetik.

Érdekes, hogy ugyanazon a konklávén, amely kompromisszummal végül XV. Benedeket választotta meg pápának, az első két szavazásban ugyancsak Bisoletti, valamint

Maffi, Gasparri és Lualdi bíbornok is jelöltként szerepelt.

Varsó, jan. 24.

A lengyel kormány oda fog hatni, hogy a pápaválasztás ne essék olyan személyiségre, aki Gasparri bíboros eddigi németbarát politikáját szándékozik folytatni.

Róma, jan. 24.

Feltűnést keltettek és egészen új az olasz állam magatartása az egyház gyászával szemben. Már szombaton délután, a pápa betegségének súlyosbodása idején Mauri olasz királyi miniszter a Vatikánba ment és érdeklődött a Szentatya hogylétéről.

A pápa halála után a hivatalos lap vasárnapi száma gyászkeretben közli Öszentsége XV. Benedek pápa halálát.

Bonomi miniszterelnök elrendelte, hogy az iskolák hétfőn szünetet tartsanak.

lis trágyaértékesítést, a vetőmagvak megválasztását és a kártékony rovarok ellen való harcot. Egyébként most folynak tárgyalások abból a célból, hogy a gazdák könnyebben és olcsóbban jussanak szükségleteikhez. Igen erősen kell dolgozunk, mert a mezőgazdaság a technikai eszközök elhasználatlansága miatt igen leromlott. Csak trágyázás céljaira eddig több mint husz milliárd befektetést vettük tervbe. A német mezőgazdaságnak minden erejével ki kell lábalni mai helyzetéből és sokkal magasabb színvonalra kell emelkednie, mint a háboru előtt volt.

W. Ak.

HIREK

A király adománya az egyetemi hallgatónak. Beogradból jelenti tudósítónk: Alexander király öfellese a közoktatási minisztériumnak 16 ezer dinárt adott, hogy azt a beogradi, subotici, zagrebi és ljubljani szegénysorsu egyetemi hallgatók között ossza szét.

Nemzetközi hadirokkant kongresszus Beogradban. A nemzetközi hadirokkant szövetség ezidei kongresszusát Beogradban fogja megtartani. A szociálpolitikai minisztérium mindent megtesz arra, hogy a kongresszust minél impozánsabban lehessen megtartani.

Eljegyzés. Scheinring Micike és Zsarko Daity jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Alexander trónörökös merénylője bíróság előtt. A beogradi bíróság holnap, január 25-én kezdi meg Alexander király, akkor még trónörökös elleni merénylet ügyében a tárgyalást. Harmen három vádlott ellen folyik eljárás és 300 tanút foglalkoztatnak. A tárgyalást a Kralja Petra kerületi bíróság, nagyszabású tárgyalóteremben tartják meg, amely valószínűleg egy hónapig fog tartani. A tárgyalás iránt óriási az érdeklődés.

Halálozás. Folyó hó 22-én, vasárnap délután 4 órakor meghalt Velika Kikindán Landsfelder Armin ur, a hasonló nevű gabonagyároskedő cég főnöke. A temetés kedden, folyó hó 24-én d. u. 2 órakor volt.

A tisztviselők szervezkedése. Vasárnap, január hó 29-én d. e. 10 órakor a helybeli állami tisztviselők és nyugdíjasok a vármegyeháza nagyszabású termejében értekezletet tartanak, amelynek célja a beogradi állami tisztviselő-szervezethez való csatlakozás lesz. Az értekezlet előkészítő ezután is felhívják a jelzett időre és helyre az összes állami tisztviselőket és nyugdíjasokat azzal, hogy saját érdekében valamennyien jelenjenek meg.

Vakmerő lopás világos nappal. Tegnap délután három román paraszt állított be Pierre János kelmefestő Temesvári-utcai üzletébe. Az üzletben csak a cselédleány tartózkodott, aki magyar lévén, egy szót sem értett románul. Egy pillanatra tehát az üzlethelyiséggel szomszédos szobába ment és a segédet hívta, hogy az szolgálja ki a vevőket. Amint a cseléd visszatért a boltba, ijedten vette észre, hogy a románok hómuk alatt egy esomó festésre vagy tisztításra váró ruhamegyel az utca felé tartanak. A megremült cseléd jóformán még magához sem tért, amikor a három paraszt máris kint volt az utcán s a ház előtt várakozó kocsihoz ugorva, sebes menetben elvágtattak. Az érzékenyen megkárosult kelmefestő megtette a feljelentést a rendőrségnek.

Újra a spanyol rém. A spanyolnátha mely tavaly már oly kis mértékben lépett fel, hogy végleges kikapcsolását remélték, az idén újra felütötte fejét. Mindenünnen nyugtalanító hírek érkeztek, melyek arról számolnak be, hogy a spanyolnátha mindinkább nagyobb méreteket ölt. Különösen Stocholmban és Wienben terjedt leginkább, tegnap pedig Sopronban is nagyszabású megbetegedés történt.

Szénagazmérgezés Beeskereken. Tegnap halálosvégtű szerencsétlenség történt Beeskereken a Vojvoda Szepe (Mészáros Lázár) utca 52. sz. házában. Szász Erzsébet napszámos asszony, aki már két éve Pera Lily nap számmal él vadházaságban, hétfőn késő este hazatérve munkájából, megyaosorázott, utána alapos mennyiségű kokszot és kőszenet rakott a kályhába és mindkettő lefeküdt. Reggel öt óra tájban erős füst fojtogatta Pera Lilyt torkát, amitől az felébredt. Kábult fejjel vándorolt az ajtóig, nagynehezen felnyitotta azt. Mikor kissé magához tért, rögtön felesége ágyához szaladt, hogyha nem késő, rajta is segíthessen. A segítség azonban már mit sem használt. Szász Erzsébet halott volt. A rendőrség a vizsgálatot megindította annak a kiderítésére, terhel-e valakit felelősség a szerencsétlenségért.

Gyilkos kereskedőegéd. Schiradó József, öccsével és bátyjával az egyik katalinfalvai kocsmából utban voltak hazafelé. Amint a másik vendéglő elé értek, kirohant a kocsmajáton Schiradóék régi haragosa, Unterreiner Péter kereskedőegéd néhány barátjával és szó nélkül nekiesett a mit sem sejtő fivéreknak. Schiradó Istvánt és Jánost alaposan elverték, Schiradó József azonban ravasz módon kisiklott kezeik közül és futásnak eredt. Unterreiner sem maradt vesztig, hanem üldözőbe vette a menekülő ellenfelét. Amikor Schiradó látta, hogy Unterreiner rövidesen eléri, hirtelen hátrafordult és revolveréből vaktában kilőtt egy golyót. A revolvergolyó szerencsétlenségére tényleg talált és oly súlyosan sebesítette meg Unterreiner, hogy az tegnap reggel sebeibe belehalt. Schiradó Józsefet kedden reggel letartóztatták és behozták Beeskerekre, ahol átadták az ügyészség fogházának. A királyi ügyész rendelkezése ma délelőtt felboncolják az áldozat holttestét.

A „Fáklya” szerkesztősege és kiadóhivatala felkéri azokat, akiknél előfizetési gyűjtőívek vannak, hogy a gyűjtő-íveket haladéktalanul küldjék be a „Fáklya” címére (Deák Ferenc-ut. 7.), nehogy a szombatban már megjelenő első szám szétküldését akadályozzák. A „Fáklya” előfizetési ára negyedévre 20 dinár. Egyes szám ára 2 dinár.

Felhívás. A veliki beeskereki izr. hitközség felhívja helybeli és vidéki tagjait, hogy husvét pászka-szükségeiket már most jelentsek be a titkári hivatalban. Együttal kéri a tagokat, hogy a megrendelt mennyiség árát előre lefizetni sziveskedjenek. Bővebb felvilágosítással a titkári hivatal szolgál.

Nyolc elemi lesz Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A kormány a közeljövőben javaslatot dolgoz ki, amelynek értelmében a népiskolák tankötelezettségének idejét 6 évről 8 évre tolják ki. Ezzel szemben az ismétlődő osztályokat meg fogják szüntetni, mert nem válnak be kellőképpen pedagógiai szempontból.

Adomány című tegnapi hírünkbe hiba csuszott be. Risztity Száva pékmester, a „Hazug”-asztaltársaság diszelnöke ugyanis az asztaltársaságnak a felruházásból fennmaradt összegből vásárolt lisztet megsüti és azt szállítja a róm. kath. árvaháznak.

A Popova-Karakas hangverseny, melyet tegnapra hirdettek, elmaradt, mert a művészek a beograd-pancsevoici hajójárat beszüntetése miatt csak Novi Sadon át, tehát nagy késéssel jöhettek Becskerekre. A művészek ma a hajnali órákban érkeztek ide s így a hangversenyt ma este fél kilenc órakor tartják meg a Kaszinóban. A tegnapi váltott jegyek természetesen ma estére érvényesek.

A csodaszép Harry Mong Morton uton van Suboticáról hozzánk Veliki Becskerekre, ahol is hat napig fog tartózkodni. Mindenkinél megfigyelti kézzelvezetést és kéziratból a multját és jövőjét. Minden titokzatos kérdés, amely házasságra, perre, üzleti dologra, vállalatra stb. vonatkozik, általa meg lesz fejtve. — Egész nap mindenkit fogad a „Rózsá”-szálló I. emeletén lévő 9. számú szobában. Igyekeztek tehát mindenki és ne mulassza el senki sem ez alkalmat. Csak január 30-ig marad itt.

Táncmulatság. A munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése, özvegyeknek és árváknak segélyezésére február 4-én, szombaton a Kaszinó összes termeiben kabaréval egybekötött táncestélyt rendez. A mulatság iránt máris nagy az érdeklődés.

Atutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadruga Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43. és 47.

Alba Nevist internálták. New-Yorkból jelentik: Unger Ilát, az Alba Nevis néven ismert magyar írónt a washingtoni kormány utasítására, mint alkalmatlan idegent internálták. Az internálás oka az, hogy a bevándorlási létszám betelt, a kormány pedig nem volt hajlandó Alba Nevist írónak elismerni és így megvonta tőle azokat az engedélyeket, amelyek különben az írókat és művészeket megilletik, akiknek az Unió mindenkor szabad partaszállást biztosított. Alba Nevis érdekében Newyork magyarságának legelőkelőbbjei már is intervegniáltak Washingtonban.

A román szenátus merénylői bíróság előtt. Emlékeztetes, hogy 1920 december 9-én a román parlamentben bombát helyeztek el, amely Radu Demeter nagyváradi püspököt és Greceanu minisztert megölte, Ciorgoru Nifon aradi püspököt, Spisu és Gergeheim szenátorokat, valamint Coanda tábornokot megsebesítette. A merényletet, amint azt a vizsgálat megállapította, kommunisták követték el. A bukaresti statáriális bíróság ma kezdte meg ennek a nagy hümpörnek a tárgyalását, a mely előreláthatólag hónapokig fog eltartani, minthogy a vádlottak száma meghaladja a 300-at, míg a tanúk száma 600-on felül van.

Ötezer erdélyi csángó Braziliába vándorolt. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi csángók legnagyobb része kivándorol Amerikába. Az erdélyi csángókat, mint ismeretes, jórészt

a magyar kormányok telepítették le, ezeknek a telepéseknek a parányi birtokait most el akarja kobozni az agrárreform. A kivándorlási mozgalomhoz eddig több mint ötezer család csatlakozott. Az erdélyi csángók Braziliában keresnek maguknak új hazát és megélhetést.

NAGYON KELLEMESEN hat a hát vagy a végtagok stb. bedörzsölésénél, mint kozmetikum a bőr-, fog- és szájpótlásnál Heller patikus jóillatu „Elsa-Fluid”-ja. Sokkal erősebb és jobb a sóborsosznál és 25 év óta kedvelt. 3 duplájúveget vagy 1 speciáljűveget csomagolás és portóval együtt 48 K-ért küld: **HELLER V. JENŐ** Stubica Donja, Central 202. sz. (Hrvatka).

Közgazdaság

Makaróni és tésztagyár Becskerekén.

— A „Torontoi” tudósítójától. —

Becskereken, jan. 24.

A kereskedelmi miniszter engedélyével rövidesen új részvénytársaság alakul Becskerekén két millió korona alaptőkével. A részvénytársaság, melynek alapítói közé tartozik a Heller-r.-t. is, a váraljai-utcai Heller-malom területén makaróni- és tésztagyárat létesít. Az alaptőke biztosítására az alapítók ötezer darab részvényt bocsájtottak ki, egyenkint négyszáz korona névértékkel. A vállalat működése elé nagy várakozással tekintenek és a szakemberek fényes jövőt jósolnak neki. Így érthető a nagyfokú érdeklődés, mely az új részvénytársaság megalakulása iránt megnyilvánult. Legelőkelőbb bizonyítéka ennek az, hogy a részvények nagyrésze máris előjegyzésben elkelt.

A makaróni- és tésztagyár elsőrendű vállalatnak ígérkezik. Becskerekén, a bánáti malomipar centrumában a tésztagyártmányokhoz szükséges liszt könnyen beszerezhető, másrészt meg tojás is bőven kapható és mindez nagy jelentőséggel bír az ily magyaránny üzem zavartalan működésére. Rendkívül kisebbíti az üzemköltségeket az a körülmény, hogy a tésztagyár a Heller-malommal közös erőművi berendezéssel dolgozik.

A makaróni- és tésztagyár építését már megkezdették és előreláthatólag még a nyár folyamán befejezik a munkálatokat. Valószínű, hogy a nyár folyamán már megkezdik üzemét.

A Heller-malommal vezetésére eddig is megmutatta, hogy mennyire lehet fejleszteni és virágzásnak indítani egy iparvállalatot s így most, amikor egy gyár alapításában vesznek aktív részt, csak a legjobb véleménnyel lehetünk annak jövőjéről.

ÜGYVÉDI

nagyforgalmu irodám felét nagyprakszisu magánjogász társnak eladnám.

Dr. SCHULHOF, Szeged.

A világ leghíresebb autogram gyűjteménye.

Barth Lajos az aradi születésű ismert autogramgyűjtő világhíró utjáról visszatérve, most rövid ideig Aradon tartózkodott. Barth Lajos négy évvel ezelőtt járt utoljára Aradon. Most azért jött haza, hogy utlevelet szerezzen magának. Amint utlevelét megkapta, egyenesen Bukarestbe utazik, ahol első sorban az uralkodó családot fogja felkeresni. Barth Lajos 1910-ben a román királyi család vendége volt Sibujában. Ebed közben Mária királyné, aki akkor még trónörökösne volt, azt mondta Barthenak, hogy könyvébe most fog néhány sort írni, de a szöveg mellé akkor fog egy virágot festeni, ha ismét ellátogat Romániába. Barth most fog megjelenni a bukaresti királyi palotában és azt fogja mondani Mária királyné öfelségének, hogy eljött azért, hogy a virágot könyvébe fessze. Bukarestben három előadást fog tartani könyvéről és az abban szereplő kiválóságokról. Az előadások jövedelmét a román árvák javára fordítja.

Barth könyvébe írtak néhai Károly román király, felesége a költő lelkű Carmen Sylva, Mária királyné és Take Jonescu. Utoljára Barth Wienben volt. Az osztrák köztársaság jelenlegi elnöke Hainisch Mihály, amikor megtudta, hogy Barth Wienben tartózkodik, az autóját küldte érte az inasával és a titkárával. Amikor Barth belépett Hainisch szobájába, az elnök azzal üdvözölte, hogy 6 és fél év óta óhajtott megismerni ezt a vérnélküli hódítót, már mint Barthot. Közvetlenül azelőtt Rabindranath Tagore fogadta Barhtot és írta be nevét a könyvébe. Tagore este háromnegyed 10-kor fogadta Barhtot.

Az 1918. évben Szófiában járt. Akkor még Ferdinánd király uralkodott Bulgáriában. Amikor belépett a királyi palota fogadótermébe, Boris trónörökös, a jelenlegi király a következőket mondotta magyarul:

— Édesatyám mindjárt itt lesz. Én nagyon örülök, hogy végre láthatom a híres aradit.

Barth elesodálkozott Boris trónörökös tiszta magyar beszédén és ezért megjegyezte:

— Felsőged igen jól beszél magyarul.

Barth könyvébe Ferdinánd exkirály, Boris, a jelenlegi bolgár király és öccse Cyrill herceg magyar nyelven írtak.

A múlt évben Brüsszelbe akart utazni Barth. A német-belga határon a vámvizsgálóknál az egyik vámtiszt vizsgálta át a könyvet. A könyv első lapjain a római pápa, néhai I. Ferenc József, a belga király és II. Vilmos német császár képei és autogramjai vannak. Amint a vámtiszt meglátta Vilmos császár képét, röviden kijelentette, hogy Barth veszélyes és elrendelte letartóztatását. Két és fél napig volt fogva Barth. Két és fél nap múlva maga a vizsgálóbíró kereste fel Barhtot és a következőket mondotta neki:

— Nagy öröm és becsület reám nézve, hogy önt elbocsájtatom.

A lapok ekkor hosszan foglalkoztak az esettel. Ador a svájci köztársaság elnöke, akinél a múlt évben járt, azt mondotta neki, hogy nem teljes a könyve, ha Aimée Rapintól, a legkiválóbb svájci festőművésznőtől nincs benne képe. Rapin kisasszonyt felkereste Barth Genfben. A festőművésznő arról érdekes, hogy kezek nélkül született és a jobb lábával ír és fest. Aimée Rapin egy csodaszép férfit fejtett a könyvébe a jobb lábával. Amikor Rodler kiváló svájci festőművész özvegyét a múlt évben felkereste, az azzal küldte vissza a névjegyet, hogy boche-t nem fogad. Barth erre beizent, hogy ő magyar, mire Rodler özvegye azonnal fogadta. Nemsokára ezután egy estélyen volt, melyen jelen voltak Ador volt elnök, Motto, Svájc jelenlegi elnöke is, Rodlerné férje legutolsó festményét kiállította és amikor ezért 8 ezer svájci frankot kínáltak, azt felelte, hogy ennyi egy Rodler képéért kevés és inkább megtartotta. Barth meglátta a festményt és azt mondta az özvegynek, hogy megtetszett neki. Rodlerné szó nélkül Barthenak ajándékozta a képet. Azóta már 4 ezer holland forintot kínáltak érte, de Barth nem adja.

Barth Lulu, — ahogy mindenki ismeri, — könyvében eddig 1935 kiváló és nagyhirű ember aláírása van. A könyvbe 45 nyelven írtak idézeteket. Ezek közül már 431 aláírás tulajdonosa meghalt. Saens Camille, Goldzieher Ignác és Kiss József. A most elhunyt Kiss József a következőket írta a könyvbe:

„Maradjon meg az igazság mesének.

Hazudva szép és tűrhető az élet”. Barth minden halottját meggyászolja. Két napig fekete nyakkendőt hord az illető halála után (b. i.)

Sport

A „BAK” birkozóversenye.

Budapest, jan. 23.

Vasárnap rendezte meg a budapesti „BAK” országos birkozóversenyét a régi képviselőház nagytermében. Az eredmények az egyes súlycsoportokban a következők:

Légsúly: Bucek (Törekvés); pehelysúly: Suce (MÁV); könnyűsúly: Garay (BAK); középsúly: Fried (Vasasok); nagyközépsúly: Stahó (FTC); nehézsúly: Adorján (FTC).

Wieni footballbajnokság. Hertha — Wacker = 3:2.

A helybeli és vidéki cipész urak b. tudomására hozom, hogy **cipőfelsőrész készítését** a legjutányosabban és leggyorsabban elvállalom 107 **Franck Manó** cipész- és cipőfelsőrész-készítő műhelye V. Becskereken, Nemanjina u. 2.

INTERNATIONAL BIOSKOP

AZ ORIENT-SZALLÓBAN.

Szerda, január 25-én este 6 és fél 9 órakor.

Vértanúság

Dráma 5 felvonásban..

Főszerepben: Pola Negri és Max Littke.

Két millió rubel — egy ruha.

Becskereki ember a mai Pétervárról

A napokban érkezett Becskerekre orosz fogságból egy fiatal ember, aki a mai Pétervárról érdekes dolgokat mondott el a „Torontál” munkatársának. Öt évig tartózkodott Pétervárott s most a visszaemlékezés édesen borzongó érzetével mondta a következőket:

— Pétervárott ismét a régi, békebeli élet ujult fel. A város művészeti élete igen élénk. A színházak és hangversenytermek estéről-estére zsúfolásig tömve vannak. A város legszebb operájában állandó műsordarab Puskin—Csajkovszky: „Pikovaja dama” (A pikk-hölgy) című operája. A nagy orosz városban kabarék, orfeumok nincsenek; teaházak és cukrászdák vannak tulnyomó részben. Az árak nagyon magasra szöktek fel. Az ember első hallásra el sem hiszi, csak akkor tűnik fel valószínűnek, ha meggondoljuk, hogy az orosz pénznek mily esekély az értéke. Egy hivatalnok másfélmillió rubelt kap egy hónapra, egy gyári munkás hatszáz-ezer rubelt. Természetesen ezzel arányban állnak a ruhaneműk és az élelmiszerek árai. Hogy némi képet nyújtsak: egy viselt férfi-ruha kétfélmillió rubel. A városi tisztviselők és a színészek ellátásáról az állam gondoskodik. Sőt az összes színházak ruhatárait egy központba gyűjtötték s így a színészek felvételük mentve a ruhák vásárlása alól. Egyébként jegyrendszer uralkodik, élelmiszereket csak jegyre lehet kapni, de korlátlan mennyiségben. A város utcáit nem világítják, csak az üzletek villanylámpái árasztják fényüket a járó-kelőkre. Új bankjegyek vannak forgalomban, száz, ötven és huszonezer rubel névértékben. A forgalomban ezek dominálnak. Az utazást megnehezítették, még egyik városból a másikba való menést is, amennyiben egy társaság alakult és kizárólag ez adhat ki jegyeket; a vasuti állomásokról jegyet kapni nem lehet. Minden egyes vasuti kocsiiban külön fűtőkészülék van, ami igen nagy előny. Az orosz határt átlépőket igen szigorúan megvizsgálják az oroszok. A határőrök kikutatnak minden zsebet, hogy nincsen-e valuta elrejtve? Huszezer rubelt szabad egy személynek kivinni az országból, ha valakinél többet találnak, elveszik és egy nyugtát adnak róla, amelyet ugyan el is égethet — mert semmi értéke nincs...

Elsőrendű külföldi

diószázkoksz

minden mennyiségben ingyen hazhoz fuvarozva kapható

Prometno D. D.
Zsitni trg. 133 Telefon 72.

Polgármesteri hivatal Veliki Beoskerék.

16072—921. sz.

3070

Árlejtési hirdetés.

Veliki Beoskerék városának az utcák kijavítására szüksége van körülbelül 4 vagon keramitra.

Aki hajlandó ezen keramitot szállítani, adja be írásbeli ajánlatát a polgármesteri hivatalnak az ár és a feltételek megjelölése mellett.

Az 1922. évi január hó 18-án tartott tanácsülésből.

Alexits s. k., polgármester.

Három évi irodai jártassággal bíró segédkönyvelő

állást keres azonnali belépésre.

Levelek „Szerghalmas” jellegre a „Torontál” kiadóhivatalába kéretnek.

A világ legjobb permetezője!

Elsőrendű kivitelben, teljesen

Vermorel

rendszerű, vastag vörösrézlemezről öntött sárgarézfenéssel, teljes felszereléssel, felülmúl minden eddigi gyártmányt. Permetező alkatrészekből és gumiarúkból is állandó nagy raktár, melyek nagyban és kicsinyben kaphatók.

Rosenfeld Testvérek

vasnagykereskedőknél

Subotica, Jelašićeva u. 2. sz.

Telefon 123, 841, 357. 2434

Egyedárusítás Jugoszlávia részére.

Egy darabot is küldünk postán.

Kérjen árajánlatot!

Figyelem!

Figyelem!

Uj könyvnyomda

„PROSZVETA”

Vel. Beoskerék, Car Dusanova ul. 11. Saját ház.

Van szerencsém a n. é. közönség, hatóságok, pénzügyesek, kereskedelmi és gyári vállalatok szives tudomására hozni, hogy fenti szám alatt

könyvnyomdát

létesítettem. — Elvállalok mind e szakmába vágó nyomtatványok stb. készítését.

Szolid ár!

Pontos kiszolgálás!

Tisztelettel

110

MITA PAVKOVITY, nyomdatulajdonos.

Szövetek és bélés

óriási választékban nagyban alábbi cégnél:

Adler & Büchler

ZAGREB, Preradovičeva ulica 2.

Telefon 26—56. Sürgőnycim: Štofova.

2468

Nagymennyiségű dupla rafinált

fehér petróleum

érkezett, nagyban és kicsinyben legolcsóbb árban kapható

a SRPSKA POLJOPRIVREDNA BANKA D. D.-nál

Telefon 212. Vel. Beoskerék. Telefon 212.

Tűzifa, bécsi diószázkoksz, darabosszén

valamint

elsőrendű Montana kovácsszén

érkezett helybeli raktáramra és további mennyiségek utban vannak.

Nagyban és kicsinyben árusítom.

HERCOG GYULA

szén- és tűzifakereskedése Vel. Beoskerék, Skerliceva (Városház) utca 2. szám.

Interurban telefonszám 85.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének értesíti a t. tagokat, hogy

ujabb rőfősáru-érkezett,

u. m. szövetek, zsebkönyvek, vásznak stb. Kitűnő minőségű férfi-, fiú- és gyermekruhák is még kaphatók a régi áron.

Főforgalmi helyen 25 év óta fennálló

bőrüzletemet és házamat

más vállalkozás miatt eladom.

Vondra Alajos Stari Bečej.

Kralja Petra ul. 26. Telefon 82.

Elsőrendű külföldi

diószázkoksz

és kőszén

állandóan raktáron.

Novák és Társai.

Telefon 301. Telefon 301.

Valódi ERÉNYI DIANA-SÓSBORSZESZ

eladási ára

1922. január 15-től:

kis üveg . K 18—

közép üveg K 50—

nagy üveg . K 100—

A valódi Erényi DIANA-sósborszesz minden házban nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza:

Jugopharmacia Rt.

Diana-osztálya

Törv. védve. Zagreb, Prilaz 12.

Vezérképviselőt és főterakat a Vojvodina részére:

Korody Lajos és Társai Novi Sad.

Viszonteladóknek magas engedély!

Kívánatra árajánlatot küldünk